

Předmět: ZEMĚPIS

PLÁN	
Cíl – čtenářský	Detailní čtení
Cíl – oborový (alespoň v náznaku...jaké části hodiny se práce s textem týká)	Dětská práce – její dopady a možná řešení Uvědomění
Předpokládaný věk čtenářů	9. ročník – 15 let
Bibliografická citace použitého textu (případně zmínky o úpravě)	KADERÁBKOVÁ, Milada. <i>Máte rádi čokoládu? Na plantážích kakaovníků pořád otročí děti.</i> flowee.cz [online]. Praha: flowee.cz, 2020. [cit. 2021-01-22]. Dostupné z: https://www.flowee.cz/civilizace/7753-mate-radi-cokoladu-na-plantazich-kakaovniku-porad-otroci-deti Zkráceno – vybrány pasáže o dětské práci a možnostech jejího omezení
Metoda (případný odkaz na učebnici)	5W – kdo, kde, co, kdy a proč (učebnice str. 12)
Poznámky, pomůcky	Dvě části textu – možnost pracovat jen s jednou částí (1. část – dětská práce na kakaových farmách, 2. část – řešení pro omezení dětské práce) Pro tuto metodu by bylo vhodnější vybrat jen jeden konkrétní odstavec (nebo nechat žáky, ať si sami jeden odstavec vyberou)
Zpracovala:	Bc. Andrea Bajnarová

Máte rádi čokoládu? Na plantážích kakaovníků pořád otročí děti

Nedaleko města Guiglo na západě Pobřeží slonoviny seká pět chlapců mačetami na kakaové farmě. Mají prázdné výrazy a mluví jen zřídka. Jediný zvuk nesoucí se vzduchem je rychlé hvízdání břitev, které se prokousávají vysokou trávou, a občasné cvaknutí kovu, když zasáhnou něco tvrdého. Sekání mačetami, nošení pytlů s kakaem, které mohou vážit až 45 kilogramů, i stříkání rostlin jedovatými pesticidy. To všechno považují mezinárodní úřady za vůbec „nejhorší formy dětské práce“, do které jsou zde a v sousední Ghaně zapojeny více než dva miliony dětí.

Každý z těchto chlapců, kterým nejčastěji bývá mezi 10 až 15 lety, je nucen pracovat ve strastiplných podmínkách, aby si vydělal na živobytí. Vzdělání, ve které doufají, se ve většině případů nikdy nedočkají.

JAK SE SPOLEČNOSTI (NE)SNAŽÍ

Největší čokoládové společnosti slíbily vymýtit dětskou práci už téměř před 20 lety, lhůty k jejímu ukončení však postupně prošvihly v roce 2005, 2008 i 2010. A přestože své ambice snížily oproti původní stoprocentní redukci na sedmdesátiprocentní, podle představitelů čokoládového průmyslu se ani letos jejich cíl naplnit nepodaří.

Jedním z důvodů je fakt, že ani po letech nedokážou čokoládové společnosti identifikovat farmy, z nichž jejich kakao pochází, natož pak to, zda při jeho produkci byla použita dětská práce. Společnost Hershey dokáže podle magazínu Washington Post zpět na farmu vystopovat méně než polovinu svého kakao, Nestlé 49 % a společnost Mars, výrobce M&M nebo Milky Way jen 24 %. Ve svém novém plánu *Kakao pro nadcházející generace* se každopádně chystá „do roku 2025 zavést monitoring dětské práce, a tam, kde je to potřebné, i systém nápravy v celém svém dodavatelském řetězci“. (...)

MLČÍ SAMOTNÉ DĚTI I RODIČE

Zástupci potravinářských firem zdůraznili, že odpovědnost za vymizení dětské práce nesou také vlády a pracovní organizace přímo v západní Africe. Ty zatím přísnější zákony na omezení dětské práce nebyly schopné prosadit. Ověřit věk dětí, které pracují na farmách, je navíc poměrně náročné. Na Pobřeží slonoviny není až 40 % nově narozených oficiálně hlášeno a mnoha dětem chybí identifikační dokumenty. Lidé se navíc řečem o dětské práci raději vyhýbají. Když certifikační auditoři přišli, děti byly z polí zahrnány a farmáři během rozhovorů popřeli, že tam kdy pracovaly.

Hlavní příčina, proč tu děti musí vydělávat, leží samozřejmě v místní velmi nízké životní úrovni. Podle organizace Fairtrade přežívají farmáři s pouhými 74 pencemi na den, což je

hluboko pod hranicí chudoby. S takto malými příjmy si samozřejmě rodiče nemohou dovolit posílat děti do školy a místo toho je využívají na farmách. Další tisíce pracantů pak tvoří dětští migranti, kteří sem byli nalákáni obchodníky s lidmi.

POMŮŽE KONTROLA?

V posledním desetiletí se čokoládové společnosti zavázaly, že budou kupovat čím dál větší podíl certifikovaného kaka. V tomto ohledu se situace zlepšuje. Zatímco ještě nedávno byly inspekce na farmách velmi sporadické, a navíc se předem hlásily, nyní provádí společnost Fairtrade i neohlášené kontroly, pokud tedy vyhodnotí družstvo jako potenciálně rizikové. Certifikační cyklus je zpravidla tříletý, kdy proběhnou minimálně dvě kontroly občas také zmiňované neohlášené audity. Ověřovacím procesem musí zároveň projít úplně všechna družstva, pokud chtějí certifikát o férovém obchodu vlastnit.

Dalším řešením, které se jednoznačně nabízí, je samozřejmě také platit zemědělcům za kakao vyšší ceny. Tak by se snížilo jejich zoufalství z chudoby a místo toho, aby své děti posílali pracovat, mohli by jim zaplatit školy. Přestože v rámci programu Fairtrade dostávají producenti kaka kolem 10 % z jeho ceny navíc, stále to nestačí k tomu, aby se typický kakaový farmář z chudoby vymanil. O tom se ale mluví jen málo.

ŘEŠENÍ, KTERÉ SE NEUJALO

Přesto existují firmy, které férové ceny farmářům opravdu nabízí. Například malá nizozemská společnost Tony's Chocolonely, která mimochodem prodává své sladkosti i v Česku, vyplácí prémii ve výši 40 %. Výkonný ředitel Paul Schoenmakers však příliš nevěří, že by se jimi ostatní nechali inspirovat.

Podle něj se mnoho velkých čokoládových značek může bát, že když farmářům zvýší výtěžek, tak poskytnou konkurenci cenovou výhodu. Přitom prémiová cena kaka přidá k ceně klasické čokoládové tyčinky pouhých 10 %. Podle Schoenmakerse je čokoláda pouhým „dárkem pro sebe či druhého“. *„Je absolutně šílené, že kvůli dárku, který nikdo doopravdy nepotřebuje, trpí tolik lidí.“*